

Хусам шайтанех Іалашъен Гепаш

Хастам бу АллахІана, хастам бан Ша хъакъ а, охІла а волучу!

Хастам бо вай АллахІана, Цуьнгара гІо а лобху вай, Цуьнга гечдар а доьху вай!

Вай ларло АллахІан гІоьнца вайгарачу къиношлахъ Іесаллех а, вайн вочу гІуллакхех а.

АллахІа нийсачу новкъа нисвинарг - цхъаьнгге а нийсачу новкъах тилалур вац, Цо тилийнарг - цхъаьнгге а нийсачу новкъа а ваккхалур вац.

Аса тоьшалла до: АллахІ воцург кхин дела цахиларца а, Мухъаммад (АллахІера къинхетам а, маршо а хуьлда цунна) Цуьнан лай а, элча а хиларца а.

Цул тІаьхъа...

Боккъалаъ, Беркатечу а, Сийлахъ-Везачу а АллахІа вайна, парз а дина, тІедиллина шайтанца мостагІалла лелор, дуккха а нах шега бен доцуш хъуьйсус а, нехан цуьнан бала боцуш а долучу.

Сийлахъ-Везачу АллахІа аьлла:

«Боккъалаъ, шайтІа шун мостагІ ду, мостагІчуьнца санна хила цуьнца».

Делахъ а, дагахъбалламца дуккхаъчу наха дезарг дина цуьнах, шайн гуламашкахъ къамелахо дина иза, шайн некъашкахъ доттагІ дина иза, шайн хІусамийн неІарш схъайиллина цунна. Цул а сов, шайн буьйшучу чоьнийн неІарш а йиллина схъа. Кхин ца дийцича а, тоьуш ду-кха иза а.

Нахана юккъехъ-м дера ву шен дог цунна схъадиллинарг: цо диначу омрина тІаьхъа а возуш, цо дихкинарг ша дарах а

ларлуш, АллахІана метта шен лолла дийриг а дина дІаа хІоттийна цо иза.

Беркатечу а, Сийлахь-Везачу а АллахІа аьлла:

«Ткъа Аса весет ца дина шуьга, хІай, Адаман кІентий, шайтІанна лолла ма де (аьлла), билггал шайн мостагІ долучу».

Цундела юьхьаралаьцна аса хІара дешнаш - бусалба стагана хьобхург – яздар: Дала Шен кьинхетамах даьккхиначу боьхачу мостагІчух-шайтІанах шен хІусам муха ларьян еза довзийта. ХІунда аьлча ша хІусаме деьча - цигахь вонаш а, зенаш а, бохамаш а даржадо цо. Доьзалан барт бохабо цо. Берийн барт эГІабо цо. Майрий-зудий вовших доккху цо. Марзо хийцало мостагІалле. Кьинхетамалла хийцало Іазапе.

Я АллахІ! КІелхьара даха Ахьа тхо а, массо бусалба нах а шайтІанан хІилланех-мекарлонех. Боккъалаь, Хьо цхьаь ву-кха тхан доладийриг, тхан гІоьнча верг. Дика доладийриг а, дика гІонча а ву-кха Хьо.

ХІара яздина: уггаре а АллахІе хьаштІе волучу

Вахьид бин Іабдуссалам Балис

Сийлахьчу Маккахь: 16.02.1410

Хьалхара гІап

ХІусамна чу волуш Дела хьахор

Абу Малик ал-АшІарийс дийцина, АллахІан элчано (АллахІера кьинхетам а, маршо а хуьлда цунна) элира аьлла:

«Стага ша шен хІусамна чу волучу хенахь олийла: «Я АллахІ! Аса доьху Хьобьга диках долу чуволийла а, диках

долу араволийла а. АллахІан цІарца чу а даьрки вай, АллахІан цІарца ара а девли вай, вайн Далла-АллахІана тІе болх а билли вай». Цул тІахьа шен доьзале салам лур ду».

(Абу Дауд: 4/325. «Тахриж ал-калимуттІаййиб» жайнахь, лосьмар 43 йолуш, Албанийс аьлла: оцу хьадисан иснад «сахьихь» ю, амма цул тІахьа, ша аьллачух юха а ваьлла, «заІиф» лерина цо и хьадис).

ШолгІа гІап

Доьзале салам далар

Нававис (АллахІа кьинхетам бойла цуьнах) аьлла:

««БисмиллахІ» алар а, дуккха а Сийлахь-Веза АллахІ хьахор а, хІусамна чу ваьлча, оцу чохь адам делахь а, дацахь, а салам далар а хастаме лерина хир ду, хІунда аьлча Сийлахь-Везачу АллахІа аьлла: **«Шаьш хІусамашна чу доьлхучу хенахь - шаьшка (вовшашка) салам ло, АллахІера беркатечу а, дикачу а маршонца»»** («ан-Нур»: 61).

Анаса (АллахІ реза хуьлда цунна) аьлла:

«(Цкъа) АллахІан элчано (АллахІера кьинхетам а, маршо а хуьлда цунна) соьга элира: **«ХІай, кІант, хьо (хьайн хІусамна чу воьдучу хенахь) хьайн доьзале салам ло - беркат хир ду хьуна цуьнах хьуна а, хьан доьзална а»»**(«Тирмизи»: 4/161, цо аьлла хІара хьадис «хьасан, сахьихь» даржехь ду).

Абу Умамата ал-БахИилийс (АллахИ реза хуьлда цунна) дийцина, АллаhИан элчано (АллахИера кьинхетам а, маршо а хуьлда цунна) элира аьлла:

«Кхоъ ву Доллучунна ницкъ кхочуш а, Сийлахь-Воккха а волучу АллаhИа Гуьналла деш. Доллучунна ницкъ кхочуш а, Сийлахь-Воккха а волучу АллаhИан Гуналлехь ву Доллучунна ницкъ кхочуш а, Сийлахь-Воккха а волучу АллаhИан новкъахь гIазоте араваьлла стаг, нагахь иза кхалхахь - ялсамане вахийта, я цIаверзо – цо яьккхиначу йолаца а, хIонсаца а. Маьждиге вахана стаг а Лекхачу АллаhИан Гуналлехь ву, нагахь иза кхалхахь - ялсамане вахийта, я цIаверзо – цо яьккхиначу йолаца а, хIонсаца а. Салам а луш, шен хIусамна чу вахана стаг а Лекхачу а, Сийлахьчу а АллаhИан Гуналлехь ву» (1).

(1) Нававис шен «Азкар» жайнахь аьлла: «Дика иснад ю аьлла, Абу Дауда дийцина и хьадис».

Нававис аьлла:

«АллаhИан Гуналлехь ву бохург - АллаhИан доланна кIел ву, Цо ларвеш а, Iалашвеш а ву бохург ду».

КхоалгIа гIап

XIума юуш а, хи молуш а АллаhИ хьахор

Жабира (АллахИ реза хуьлда цунна) аьлла, АллаhИан элчано (АллахИера кьинхетам а, маршо а хуьлда цунна) олуш хезна шена аьлла:

«Стага ша шен хIусаме чу вогIуш а, ша хIума юуш Сийлахь-Вега АллаhИ хьахавахь, шайтIано (шен накьосташка) олу: «Буйсайоккхийла а яц шуна (кхузахь), я пхьор а дац шуна. Ша чу волуш Сийлахь-

Веза АллаhИ а ца хьахош (хИусамна) чу ваханехь, шайтIано олу: «Буьйсайоккхийла хили шуна». Ткъа цо ша хИума юучу хенахь а ца хьахавахь Сийлахь-Веза АллаhИ, шайтIано олу: «Буьйсайоккхийла а, пхьор а хили шуна»» («Муслим»: 2017).

Гой хьуна, сан ваша, АллаhИ хьахоро хИусамера шайтIа муха эккха до. Ахьа Дела хьахоран бахьаница иза хИусамера эккхийча - цо дакъа ца лоцу хьоьца ахьа хИума юучу хенахь а, хи молучу хенахь а, наб ечу хенахь а.

Гой хьуна, сан ваша, ахьа АллаhИ ца хьахийча, айхьа шайтIанна мел мехала таро ло: хьан хИусамехь буьйсайоккхийла карайо цуна, цул сов, шена яахИума карайо цунна, иштта молург а карайо цунна.

ХIай, сан ваша, оцу цхьана шайтIанна шенна бина Iац хьо и аьтто а, таро а: цуьнца цхьаьна долучу, цуьнан накьостий долучу шайтIанийн тобанна а цхьаьна беш бо ахьа изза аьтто а, таро а. И бахьана долуш, хьан хИусамехь дахка а дехкий, хIоаш до цара, тIаккха оцу хIоанех кIорнеш йоху цара.

ХIай, сан ваша, ларлохь АллаhИ хьахор бен ца хеташ дитарх, Дела хьахорца бала цахиларх! Сийлахь-Веза АллаhИ хьехавойла ахьа, хIунда аьлча иза – онда муш бу, бакьболу нийса некь а бу.

ЙоьалгIа гIап

ХИусамехь дуккха а КьурIан дешар

ХIунда аьлча КьурIан доьшучу хИусамехь хаза хьожа яьржа, томехь хьожа айло, оцу чурьа шайтIа а эккхадо.

Абу Муса ал-Аш'арийс (АллахІ реза хуьлда цунна) аьлла, пайхамара (АллахІера кьинхетам а, маршо а хуьлда цунна) элира аьлла:

«КъурІан доьшуш волу муьма стаг (Делах тешаш волу стаг) - мерзачу лимонах тера ву, хаза хьожа а, тамехь чам а болуш йолучу, ткъа КъурІан ца доьшуш волу муьма стаг - хурманах тера ву, хьожа яцахь а, мерза чам болуш йолучу. КъурІан доьшуш волу шалхонча (мунепикъ) - хаза хожа йолучу бецах (базилик) тера ву, хьожа хаза елахь а, чам къаьхьа болуш йолучу, ткъа КъурІан ца доьшуш волу мунепикъ - хьерчаш йолучу бецах (колоквинт) тера ву, хьожа а йоцуш, къаьхьа чам а болуш йолучу» (Бухари: 5059, Муслим: 797).

Ойла тІе а ерзийна, хІусамехь КъурІан дешча - малекаш герга догІу цунна.

Абу Саїд ал-Худрийс (АллахІ реза хуьлда цунна) дийцина:

«Цкъа цхьана буса, Усайд бин Хьудайр КъурІан доьшуш а волуш, цІеххьашха цуьнан говр синтемза меттахъхьен йоьлла (синтем байна, хьийза йоьлла). (Иза доьшуш волучуьра сецча, говр дІатийна). Цо юха а деша долиьча, говр юха а синтемза меттахъхьен йоьлла. (Иза юха а доьшуш волучуьра сецча, юха а дІатийна гов). Эххар а рогІера деша воьлла иза, тІаккха а синтем байна хьийза йоьлла говр. Усайда элира: «Кхеравелира со, говро шена уллохь волучу (сайн) кІантана Яхььяна тІе когаш тохарна. Со, хьала а гІаьттина, говранна герга вахара. Циггахь сайн коьртана тІехула цхьа лабанах тера хІума гира суна, хетарехь, оцу чохь къуьданаш а долуш. Иза (лаба) леккха хьалаяхара, гучуьра къайлаяллалц. ТІаьхьадогІучу дийнахь, АллахІан элча (АллахІера кьихетам а, маршо а хуьлда цунна) волучу а вахана, аса элира цуьнга: «ХІай, АллахІан элча! Со дІаяханачу буса КъурІан доьшуш а волуш, сан говр (дукха чІогІа) синтем байна хьийзара». И хезча, АллахІан элчано (АллахІера кьихетам а, маршо а

хуьлда цунна) элира: **«ДІадеша дезаш хиллера ахьа, хІай, ибн Худайр»**. Ибн Худайрас жоп делира: «ДІа-м дийшира аса, тІаккха а синтемза хьийзачуьра ца тера (ца соцура) иза». Пайхамара (АллахІера кьинхетам а, маршо а хуьлда цунна) юха а элира: **«ДІадеша дезаш хиллера ахьа, хІай, ибн Худайр»**. Ибн Худайрас юха а жоп делира: «ДІа-м дийшира аса, тІаккха а синтемза хьайзачуьра ца тера (ца соцура) иза». Ибн Худайрас элира: «(ХІай, АллахІан элча!) Со доьшучуьра сецира, хІунда аьлча Яхьъя дукха уллохь вара (говранна), цо цунна тІе когаш дахарна кхеравелира со. (ТІаккха) цхьа лабанах тера хІума гира суна, хетарехь, оцу чохь къуьданаш а дара. И (лаба) стигалехьа леккха хьалаяхара, гучуьра дІаяллалц». И хезча, АллахІан элчано (АллахІера кьинхетам а, маршо а хуьлда цунна) элира: **«Уьш малекаш дара, хьобга ладобьІуш хилла долу. Ахьа (сатассалц) дІадешна хиллехьара, ткъа нахана а гур ма дара уьш Іуьйранна, уьш (малекаш) царех лечкъа а хІуьттур ма дацара»**» (Бухари: 9/63, фатхь. Муслим: 6/82, Навави).

ПхобьалгІа гІап

ХІусамехь «Бакъарат» сурат дешар

Хьуна хьайн хІусамехь новкъарлонаш хааелча, аьзнаш айдала а доьлча, гІовгІанаш сов йийла а йобьлча, дуьхьалонаш гучайийла а йобьлча, духахьаралла а сов даьлча, хьуна хоййла: оцу чохь шайтІа дуйла. Оцу хьолехь хьуна дуьссуш дерг а, хьан декхар дерг а – иза эккхо а, иза гена даккха а, иза чуьра арадаккха а къахьегар ду.

Къахьега дезар хиьна вайна, амма муха хьега дезаш ду и къа?!

ХІан, АллахІан элчано (АллахІера кьинхетам а, маршо а хуьлда цунна) жоп ло хьуна оцу хаттарна. Цо (элчано) боху:

«Массо хІума а шен бохь болуш ду, ткъа КъурІанан бохь «Бакъарат» сурат ду. Боккъалаъ, шайтІанна «Бакъарат» сурат доьшуш хезча, «Бакъарат» сурат доьшуш йолучу хІусамера шайтІа арадолу»

(Хъакима дийцина, «сахъихъ» лерина цо и, оцу тІехъ цуьнца бертавахана ЗахІаби а. Албанийс «хъасан» даржехъ лерина и «Сахъихъат» чохъ, лъмар 588).

Абу ХІурайрас (АллахІ реза хуьлда цунна) аьлла, АллахІан элчано (АллахІера къинхетам а, маршо а хуьлда цунна) элира аьлла:

«Шайн хІусамех кешнаш ма де. Боккъалаъ, чохъ «Бакъарат» сурат доьшуш йолучу хІусаме шайтІа ца догІу»(Тирмизийс «хъасан, сахъихъ» даржехъ ду алла хІокху хъадисана).

Абу ХІурайрас (АллахІ реза хуьлда цунна) аьлла, АллахІан элчано (АллахІера къинхетам а, маршо а хуьлда цунна) элира аьлла:

«Шайн хІусамех кешнаш ма де. Боккъалаъ, шайтІа уьду чохъ «Бакъарат» сурат доьшучу хІусамера» (Муслим: 780).

ЯлхалГІа гІап

Иблисан аьзних а, мукъамех а хІусам дІацІанъяр

Сийлахъ-Везачу АллахІа аьлла:

«Хъайн озаца леве ахъа царех хъайга левалуш верг» («ал-Исраъ»: 64).

МужахІида аьлла:

«ШайтІанан аз иллеш ду».

Абу Малик ал-АшІарийс (АллахІ реза хуьлда цунна) аьлла, АллахІан элчано (АллахІера кьинхетам а, маршо а хуьлда цунна) элира аьлла:

«Сан умматехь нах бевр бу, къаьркъа муьйлуш, цунна кхин цІе а туьллур ю цара, эшаршка (иллешка) ла а доьгІур ду цара. АллахІа латтане худар бу уьш, маймалш а, хьакхарчий а дийр ду царех» (ибн Мажат: льямар 4020, «ИгІасат» жайнахь ибн ал-Къаййимас аьлла (1/251) цуьнан иснад «сахьихь» ю).

Ибн МасІуда (АллахІ реза хуьлда цунна) аьлла:

«Эшарша (иллеша) дагчохь мунепикъалла кхийайо, хино хасстоьмаш кхиоре терра».

АллахІан элчано (АллахІера кьинхетам а, маршо а хуьлда цунна) аьлла:

«Сан умматехь нах бевр бу, зина а, дари а, чагІар а, эшарш (иллеш) а магош болу» (Бухари: 10/51, фатхь).

Абу Хъанифа аьлла:

«Эшаршка (иллешка) ладегІар талхар ду (песикъалла ю)».

Имам Малика эшарех лаьцна шега хаьттича, аьлла:

«Цхъана телхиначара (фасикъаша) бен ца доьгІу эшаршка (иллешка) ла».

Имам ШафиІийс аьлла:

«Эшарш (иллеш) телхина гІуллакх (самукъа) ду, дош доцург ду и, цаьрга ладьогІуш верг – кхетаме вац, цуьнгара тоьшалла а магош дац».

Ахьмад бин Хьанбала аьлла:

«Эшарша (иллеша) дагчохь мунепикъалла кхийо, суна ца еза уьш».

Сан бусалба ваша, хІинца хьуна билгалдели йиш лакхар (илли алар) хьарам хилар а, иза шайтІанан (иблisan) аз хилар а. Цхьана хІусамехь шайтІано тІекхайкхича, массо а маьІера цуьнан бІо дІагулло цига. Оцу хІусамехь бохамаш баржабо цара, оцу чохь барт эГІабо цара, бертахь бехаш берш вовших боху цара, юкъа оьГІазлонаш а, ваьснаш а, хьаьГІнаш а юкку цара. ХІусамехь эшарш (иллеш) дукха лекхийтича-м, йир дукха лекхча-м - шайтІанаша бен бо оцу чохь, тІаьхьало йоллуш, хІусам лоцу цара и шайна.

ХІай, сан бусалба ваша! Цундела Хьо чохь вехаш йолу и хьайн хІусам эшарех (иллех) а, йир лекхарах а дІацІаньян декхарийлахь ву хьо – радио чохь елахь а, тилвизор чохь елахь а, муьлхха а кхечанахьара схьалокхуш елахь а башхалла а яц, ерриге а дІаяха еза уьш.

ВорхІалГІа гІап

Горгалин аьзних хІусам дІацІаньяр

Абу ХІурайрас (АллахІ реза хуьлда цунна) аьлла, пайхамара (АллахІера кьинхетам а, маршо а хуьлда цунна) элира аьлла:

«Горгали иблisan шедаг ду (зурма ю)» (Муслим: 14/94, Навави. Абу Дауд: 3/25).

Абу ХІурайрас (АллахІ реза хуьлда цунна) аьлла, АллахІан элчано (АллахІера кьинхетам а, маршо а хуьлда цунна) элира аьлла:

«Шайца цхъаьна жІаьла я горгали болучу нахаца цхъаьна малекаш ца хуьлу».

(Муслим: 14/94, Навави. Абу Дауд: 3/25. Тирмизи: 3/123, цо аьлла хІара хъадис «хъасан, сахъихъ» ду).

Малекаш Къинетамечу АллахІан бІо бу, даима а шайтІанан бІоца тІамехъ а, кыйсамехъ а ду уьш. АллахІан лаьш, дола ца деш, малекаша дІатесча – шайтІанан бІоно, дІалоций, юкъабержабо уьш.

Кхузахъ ца магийна болу горгали - иза я озехъ, я кепехъ, я суьртехъ килсерачу горгалех тераниг бу. Цундела цамегачу горгалийн хъукмина юкъара болу – карарачу хенахъ тилпонаш чуьра хъала аз декош болу горгалеш а, иштта дукхах йолучу хІусамийн неІарийн горгалеш а, шайн озехъ килсерачу горгалех тера боцуш болу. Иштта цамагийначу горгалешна юкъадогІу пенах туху цІалк-сахът а (маятниковые часы), цуьнан аз килсерачу горгаличух тера долун дела.

Кхузахъ мукъамийн (музыкальные) горгалеш хъарам хилар билгалдоккхийла лаьа суна: уьш килсерачу горгалех терахиларна дац иза - дукха хан йоццуш, лакхахъ вай билгалдиначу шайтІанийн шедагах а, зурманах а уьш терахиларна ду.

БархІалгІа гІан

ЖаІарех хІусам дІацІанъяр

ХІунда аьлча жаІарш (жІараш) керстанийн керста хилар тІечІагдеш йолу билгалонех цхъаь лоруш ю, ткъа вайна дихкина ду жуьгтех а, керстанех а тардалар.

Дагахъбалламца аланза ца долу: ма дукха бусалба нехан хІусамашка йирзина-кха жаІарш. Хьо муьлхха а бусалба нехан

цхъана хІусаме вахача, жаІарш ца гуш ца вуьссу-кха хьо цу чохь: я куза тІехь, я коре ухкучарна тІехь, я пена тІерачу суьрташна тІехь.

Бусалба нехан хІусамашкахь яьржина ца Іа жаІарш, цул а сов, Беркатечу а, Сийлахь-Везачу а АллахІан хІусамашка - маьждигашка а кхаьчна уьш. Мел дукха ду-кха маьждигаш, дикка терго а еш, хьо царна чурьачу кузашка а, церан кечдарашка а хьаьжча, царна тІехь, ган а гуш, жаІарш карош. Ткъа муха ца хуьлура иза – и кузаш ма дуй керста нехан мехкашкара чу дохьуш. Заманара жаІарийн охІланан тІетаІар долуш санна (крестовый поход йолуш санна).

Сан бусалба ваша! Ларлуш хила хьо, айхьа оьцуш йолучу массо хІумане, тергамца бІаьрг тухуш а, дикка хьожуш а хила хьо: духар делахь а, вуьжу мотт беллахь а, куз беллахь а, и.кх.дІ.а. Ахьа ма ала: «ЖаІарш ян негат долуш еана яц аса уьш сайн хІусаме, сайна хуьушехь еана яц аса уьш сайн хІусаме» алий, хІунда аьлча пайхамара (АллахІера кьинхетам, маршо а хуьлда цунна) шен хІусамехь шена хаалуш йолу муьлхха а жаІар а, жаІаран сурт а дохош ма хилла. Цхъана а хьекъалехь волучо ала йиш йолуш ма дац: «Пайхамаран (АллахІера кьинхетам а, маршо а хуьлда цунна) хІусаме, цунна йохьий а хууш, еана яра и жаІарш» аьлла.

Іайшата (АллахІ реза хуьлда цунна) дийцина:

«Пайхамара (АллахІера кьинхетам а, маршо а хуьлда цунна) цкъа а шен хІусамехь карийна йолу цхъа а жаІар ца йитира йохонза» («Бухари»: 10/385, фатхь. Абу Дауд: 4/72).

Иссалгіа гІап

Суьртех а, хІолламех а хІусам дІацІаньяр

ХІора бусалба стагана тІехъ важиб ду - шен хІусам хІолламех а, тайнигех а дІацІанъяр, цамагийначарна юкъара а яьхна, мегаш ю аьлла къастийнарш йоцучарех (магийнарш - йоьІарийн ловзош йолу тайнигаш (кукалш) ю). Иштта суьртех а ю хІусам дІацІанъян езаш, цаторина лелон лерина долу суьрташ доцучарех (паспортан суьрташ, вовзийтаран тоьшаллин суьрташ, леррина долучу кехатийн суьрташ). Цамагаран бахъана - чохъ суьрташ а, хІолламаш а долучу хІусамна чу маликаш ца догІуш хилар ду. Дукха хан йоццуш вай ма-аллара, хъан хІусамера малекаш арадевлча, чу а догІий, шайтІанаша бен бо оцу чохъ.

Іайшата (АллахІ реза хуьлда цунна) дийцина:

«Аса, тІехъ суьрташ а долуш, гІайба эцнера (пайхамарна). Ткъа иза, цІа чу вогІуш, неІарехъ дІахІоьттира, цуьнан юьхъ а хийцаелира. Аса элира: «АллахІе а, Цуьнан элчане а тоба дийр ду аса. ХІун къа дина аса, хІай, АллахІан элча?». Цо хьаттира: **«ХІара хІун гІайба бу?»**. Аса жоп делира: «ХІара гІайба бу, аса хъуна хьо оцу тІе охъахайта а, дІатовжийта а эцна». ТІаккха АллахІан элчано (АллахІера къинхетам а, маршо а хуьлда цунна) мохъ хъаькхира: **«Хъуна ца хъаь, суьрташ дехкинарш (динарш) къематдийнахъ Іазапехъ баллор болуш буйла, цаьрга баха а бохуш: «Ден де шаьш кхоьллинарг»»**.

Абу ХІурайрас (АллахІ реза хуьлда цунна) аьлла, АллахІан элчано (АллахІера къинхетам а, маршо а хуьлда цунна) элира аьлла:

«Чохъ суьрташ а, хІолламаш а болучу цІа чу ца доьлху малекаш» (Муслим: 14 / 94, Навави).

Хъуна хойла, хъарам диначарна юкъадогІуш хилар массо тайпанара суьрташ: суьрташ делахъ а, хІолламаш белахъ а, ИндагІ долуш делахъ а, ИндагІ доцуш делахъ а, куьйга дина

делахъ а, доккхучу а, дечу а гІирсашца дина делахъ а башхо а
яц.

Нававис (АллахІа кѣинхетам бойла цуьнах) аьлла:

«Оцу хьокъехъ долучунна башхо йолуш дац - шен ИндагІ
долуш дерг а, шен ИндагІ доцург а. ХІара тхан (ШафиІин)
мазхІабехъ дерг доццу алар ду. Оцу маьІнехъ ду дукхах
болучу асхьабаша, табиІинаша, царел тІаьхьа баьккиначу
Іелимнаха а аьлларг а. Саврин а, Маликан а, Абу Хьанифан а,
уьш боцучеран а мазхІаб ду и» (Шархъ Муслим: 14 / 94).

Хьарам диначу суьрташна юкьарадаьхна, магийна ду чохъ са
доцучу хІуманийн суьрташ: диттийн, татолийн, ораматийн,
дийна йоцучу хІуманийн и.дІ.кх.а.

СаІийд бин Абу ал-Хьасана дийцина:

«Цкъа со ибн Іаббас (АллахІ реза хуьлда цунна) волучохъ
вара. Иза волучу а веана, цхьана стага элира: «ХІай, ибн
Іаббас! Боккъалаь, со сайна хене вала сайн куьйга бечу
балхах хилларг бен йоцуш стаг ву, хІара суьрташ деш ву со». Ибн
Іаббаса жоп делира: «Аса сайна АллахІан элчано
(АллахІера кѣинхетам а, маршо а хуьлда цунна) олуш хезнарг
эра ду хьобга, ткъа суна цо олуш хезна: **«Муьлхха а чохъ
садолучу хІуманан цхьа сурт диллиначунна АллахІа
таІзар дийр долуш ду - цо цунна чу са диллалц, ткъа
цуьнга цкъа а диллалур долуш а дац иза»**. И кьамел
хезча, чІогІа гІайгІане вуьйжира и стаг. ТІаккха ибн Іаббаса
элира цуьнга: «Бала хир бу хьуна, хІинца а хьо уьш дахка
валлахъ, нагахъ кхин дІа а уьш дахканза хьо ца Іан валлахъ -
дитташ а, чохъ са доцу муьлхха а хІуманаш а яхка»
(«Бухари»: 6 / 312, фатхъ. «Муслим»: 14 / 84, Навави).

ИтталгІа гІап

ЖІаьлех хІусам дІацІанъяр

Абу ТІалхъас (АллахІ реза хуьлда цунна) дийцина, АллахІан элчано (АллахІера кьинхетам а, маршо а хуьлда цунна) элира аьлла:

«Чохь жІала я суьрташ долучу хІусам чу ца догІу малекаш» (Бухари: 5958. Муслим: 2106).

Іайшата (АллахІ реза хуьлда цунна) аьлла:

«(Цкъа) Жабраил (малико), ІалайхІис салам, АллахІан элчанна (АллахІера кьинхетам а, маршо а хуьлда цунна) ваІда йина хилла, йиллиначу хенахь иза волучу догІур ду ша аьлла. Амма йиллина хан тІехІоьттича, ца деана иза. (Іайшата (АллахІ реза хуьлда цунна)) аьлла: «(Пайхамаран (АллахІера кьинхетам а, маршо а хуьлда цунна)) керахь Іаса яра, шен (керара и Іаса) агІор дІа а ластийна, цо элира: **«Ойн, АллахІа а, Цуьнан геланчаша а йина ваІда йоха-м ма яц!»**. Ткъа цул тІаьхъа схъавирзиначу цунна цІеххъана шен маьнгин кІеллахь долу кІеза гира. Цо хаьттира: **«Іайшат, хІара жІала хІокху чу маца деана?!»**. Цо жоп делира: «Аса дуй буу АллахІах! Суна-м ца хаьа!». Цуьнан омрица чуьра и кІеза арадаьккхира, цул тІаьхъа иза волучу деана схъакхечира Жабраил (ІалайхІис салам). ТІаккха АллахІан элчано (АллахІера кьинхетам а, маршо а хуьлда цунна) (цуьнга) элира: **«Ахъа суна ваІда йинера, ткъа со хиьна Іийра (хьо догІу лардеш), ткъа хьо дан ца деара со волучу!»**. (Цунна жоп луш, Жабраила) аьлла: **«Хьан хІусамехь хиллачу жІаьло ца доуьйтура со, хІунда аьлча, боккъалаь, чохь жІаьла я сурт долучу цхъана а цІа чу доьлхуш дац тхо!»** (Муслим: 14/І7, Навави. Бухари: 6/312, фатхь).

ШарІо юкъарадаьхна, магийначарех ду - Іаьржа ца хилчахъана, таллархойн жІала а, ха ден жІала а, хІунда аьлча

пайхамара (АллахІера кѣинхетам а, маршо а хуьлда цунна) аьлла:

«Іаьржа жІаьла шайтІа ду» (Муслим: 4 / 227, Навави).

Ибн Іумара (АллахІ реза хуьлда цаьршинна) аьлла, АллахІан элчано (АллахІера кѣинхетам а, маршо а хуьлда цунна) олуш хезна шена аьлла:

«ЖІаьла кхобуш волучу стеган (дикачу Іамалшна) дуьхьал догІу совгІат хІора дийнахь ши кѣиратІ кІезиглуш ду, нагахь цо иза я талларан дуьхьа, я даьхний лардайтa (кхобуш дацахь)» (Бухари: 9 / 68, фатхь. Муслим: 10 / 237, Навави).

ЦхьайтталгІа гІап

Дуккха а навафил-ламазаш дар

Ибн Іумара (АллахІ реза хуьлда цаьршинна) аьлла, пайхамара (АллахІера кѣинхетам а, маршо а хуьлда цунна) элира аьлла:

«Шайн ламазех цхьадерш шайн цІахь де, царех (шайн хІусамех) кешнаш а ма де» (Бухари: 1 / 528, фатхь. Муслим: 6 / 86, Навави).

Билггал хууш ду, кешнаш а, гІум-аренаш а, чохь Іаш аддам а воцуш, дІатийсина йолу йоьхна меттигаш а - шайтІанийн хІусамаш хилар. Элча (АллахІера кѣинхетам а, маршо а хуьлда цунна) лууш ву: цхьадолу навафил-ламазаш вай вешан цІахь, хІусамашкахь дойла - вайн хІусамашкара шайтІанаш лелхоран дуьхьа.

Нававис аьлла:

«ТІедеш долу (нафил) ламазаш цІахь дарна тІехьехна цо: хІунда аьлча уьш цІахь деш хилча – кѣайлах до

ахъа, риІа (моттаргІанаш) хила тардалар чІогІа гена а ду, дика Іамалш йохочу гІуллакхех лардаларна сов герга а ду. Иштга хІокху ламазан гІоьнца хІусаман беркат хир ду, цунна тІе кьинхетам а, малекаш а дуьссур ду, оцу чуьра шайтІа а додур ду» (Нававис Муслиман жайнина белла кхетам: 6 / 68, Навави).

Сабитан кІанта Зайда (АллахІ реза хуьлда цунна) аьлла, пайхамара (АллахІера кьинхетам а, маршо а хуьлда цунна) элира аьлла:

«ХІай, нах! Шайн хІусамашкахъ ламазаш де, хІунда аьлча, боккъалаъ, парз-ламаз ца лерича, уггаре дикаха (дезаха) ламаз стага шен цІахъ дийриг ду» (Бухари: 731. Муслим: 781).

Абу Муса ал-АшІарийс (АллахІ реза хуьлда цунна) дийцина, АллахІан элчано (АллахІера кьинхетам а, маршо а хуьлда цунна) элира аьлла:

«Шен Дела хьехош верг, шен Дела ца хьехош верг – дийначух а, веллачух а тера ву» (Бухари: 6407).

Оцу хьадисан Муслима дийциначу ривайатехъ аьлла, АллахІан элчано (АллахІера кьинхетам а, маршо а хуьлда цунна) элира аьлла:

«АллахІ хьехош долу цІа, АллахІ ца хьехош долу цІа – дийначух а, веллачух а тера ду» (Муслим: 779).

ШийтталгІа гІап

Хаза дош, делакъажар

Билггал хууш ду шайтІа даима а, бусалба юкъаралла йохон лууш, Іалашо лаьцна Іаш хилар. Бусалба нехан юкъара

уйраш йохоран дуьхьа мекара хИлланаш, хИуьмалгаш леладо цо. Тешнабехке гуранаш хИттадо цо. Оцу гуранех цхьаь - юкьаралла кхолларехь хьалхара юьллуш йолу кибарчик йолу бусалба доьзалан лаба йохор ду. И вайна билгалдоккху Жабиран (АллахИ реза хуьлда цунна) хьадисо. Цо аьлла, АллахИан элчано (АллахИера кьинхетам а, маршо а хуьлда цунна) элира аьлла:

«Иблисан Иарш хИорда тIехь ю. Цигара цо дIахьесадо шен эскарш. Даржехь цунна уггаре гергах дерг - уггаре питанна тIера дерг ду. Цхьаммо, шена тIе а деана, аьлча: «Аса хИара-иза а дина», «Иза хИуммаь доцург ду» аьлла, жоп делира иблиса. Цул тIаьхьа деана кхин а цхьаммо аьлча: «Аса ца витира хьуна иза шен зудчуьнца вовшех кьастталц», цунна герга а доьдий, иблиса олу: «Ахьа чIогIа дика дина иза»» (Муслим: 17/157, Навави).

Оцу хьадисо билгал ма-даккхара, иблисана уггаре а дукха дезачух ду зуда а, майра а вовшех кьастор, хИунда аьлча иза – буххера дуьйна юкьаралла йохор ду, и ю и Делан неIалт даханачу мелIуна лаьцна йолу Iалашо а.

Цундела майрачунна тIехь декхар ду шен зудчуьнца а, шен охIланца а хаза юкьаметтиг лелор, шен зудчуьнца а, доьзалца а дика хилар, ша цхьаь олучу хенахь уггаре а хазачу дешнашца алар а – шайтIане шен а, шен хИусамненан а барт ца эгIабайта.

Сийлахь-Везачу АллахИа аьлла:

«Сан лаьшка уггаре диках дерг ала (але омар де) - шайтIано царна юккьера барт эгIабо дела» («ал-Исраъ»: 53).

Хазачу дашо дагна синтем бо, доттагIалла а, гергарало а латтадо, мар-зудчунна юккьехь ирс а даржадо, тем а хуьлу,

зударшкара стегарша сатуьйсуш долу хаза гIиллакхаш а хуьлу, безаман уьйраш а чIагIло, мар-задчунна юккъехь гергарлонан марзо а латтайо.

Сийлахь-Везачу АллахIа аьлла:

«Цуьнан билгаллонех ду - Цо шух шуна зударий кхоллар, шуна цаьргахь синтем карабайта, шуна юккъехь безам а, кьинхетам а кхоьллина Цо. Боккъалаь, цуьнгахь билгалонаш ю ойлаечарна» («ар-Рум»: 20).

КхойтталгIа гIап

Довзал ларбар

IабдуллахI бин Iамр бин ал-Iаса (АллахI реза хуьлда цаьршинна) аьлла, АллахIан элчано (АллахIера кьинхетам а, маршо а хуьлда цунна) элира аьлла:

«Муьлххачо а шух цхьамма зуда ялийча я ялхо лавца, цо олийла: «АллохIумма иннI асьалука хайрахIа ва хайра ма жабалтахIа Iалайхи, ва аIузу бика мин шаррихIа ва шарри ма жабалтахIа Iалайхи» («Я АллахI! Боккъалаь, Аса хIокхуьнан дика доьху Хьобга, Ахьа хIара шен дуьхьа кхоьллина долу дика а доьху Хьобга. Со Хьобца ларло хIокхуьнан вонах, Ахьа хIара шен дуьхьа кхоьллиначу вонах а»).

Кхечу ривайатехь аьлла:

«KIужал тIе куьг а диллий, зудчуьнгахь а, ялхочуьнгахь а беркат дар доьхуш, доIа де. Нагахь стага эмкал эцахь, тIебаьлла дума схьа а лавца, изза эра ду».

(Абу Дауд: 2 / 249. «Тахриж ал-калимут-тІаййиб» жайнахъ, 15І агІонехъ, Албанийс аьлла: «хъасан» ю цуьнан иснад).

Зуда ялийначу майрачо, ша иза йолучу чу вахча, ша далийна долу нускал тІехъа а хІоттийна, ши ракаІат суннат-ламаз дийр ду, хІунда аьлча мар-зудчуьнан дахар лардийр ду оцо массо вочу хІуманех а, цатемех а.

Ибн МасІуда (АллахІ реза хуьлда цунна) аьлла:

«Хъайн зуда хъо волучу схъаеъча, хъайна тІехъа а хІоттий, ши ракаІат ламаз де алий, ома де цуьнга, тІаккха (хІара доІа) деша: **«Я АллахІ! Сайн зудчуьнца йолучу юкъаметтигашкахъ беркат де Ахъа суна, царна а де Ахъа беркат соьца йолучу юкъаметтигашкахъ. Я АллахІ! Диканца цхъаьнатоха Ахъа тхо, вовшахдовлучу хенахъ диканца вовшахдаха Ахъа тхо»»** (Тіаранийс дийцина, Алханис «сахъихъ» даржехъ лерина и).

ЕйтталгІа гІап

Бераш шайтІанех лардар

Бусалба стагана тІехъ ду зудчуьнца вижаран гІуллакх догІучу хенахъ доьшуш долу зуькарш, юкъах а ца дуьтуш, дешар, хІунда аьлча уьш дешарехъ доьзалхо ларвар ду шайтІанех.

Ибн Іаббаса (АллахІ реза хуьлда цаьршина) аьлла, пайхамара (АллахІера къинхетам а, маршо а хуьлда цунна) элира аьлла:

«Муьлххачо а шух цхъамма, шен зудчуьнца вижаран гІуллакх даита лиъча, алахъ: «АллахІан цІарца! Я АллахІ! ШайтІа генадаккха Ахъа тхобх, Айхъа тхуна лундолучух а генадаккха Ахъа шайтІа», шайтІане цхъа а зен далур дац берана, нагахъ шуна иза хила доьгІна хиллехъ» (Бухари: 1 / 242, фатхъ. Муслим: 10 / 5 Навави).

ШайтІа эккхочу а, генадоккхучу а бахъанех цхъаъ ду моллалла кхайкхар. Цундела, бусалба стеган бер дуьненчу ма делли, цуьнан лерга моллалла кхайкхар деза суннат лерина ду.

Абу РафиІа (АллахІ реза хуьлда цунна) дийцина:

«АллахІан элча (АллахІера къинхетам а, маршо а хуьлда цунна) гира суна, иза Іелин кІентан Хъасанан лерга моллалла кхойкхуш, ПетІамата иза виначу хенахъ» (Абу Дауд: 4/328. Тирмизи: 3/36, цо аьлла хІара «хъасан, сахъихъ» даржехъ хъадис ду).

ПхийтталгІа гІап

Садолучу хІуманех а, хъаьгІнех а бераш лардар

«Аса гІо лоху шуна АллахІан дуьззиначу дешнашца массо шайтІанех, зенечу садолучу хІуманех, вочу (хъогІечу) бІаьргех шу Іалашдан».

Пайхамар (АллахІера къинхетам а, маршо а хуьлда цунна) оцу доІин гІоьнца Хъасан а, Хъусайн а Іалашвар лохуш хилла.

Чаккхе

ХІорш ерриге а пхийтта гІап ю. Уьш лар а еш, царна тІегІиртина верг - цо шен хІусамера шайтІа эккхор ду, АллахІан Іуналлехъ а, доланна кІел а хир ву иза.

Сийлахъ-Везачу АллахІе доьху аса: хІара болх Цо цІенна Шен юьхъ резаян бина болх ларар, иза суна а, сан муьма вежаршна а пайдехъ баккхар.

Я АллахІ! Сийлахъ ву Хьо, хастам а бу Хьуна!

Аса тоъшалла до кхин дела цахиларца, Хьо цхьаъ воцург.
Хьобга гечдар доьху аса, Хьобца тоба а до аса.

Яздинарг: Вахьид бин Іабдуссалам Бали

Гочдинарг – Турпалан кІант Фарукъ

www.islamannur.org